אלו דברים פרק שמיני ברכות

אי נימא לא שבת מחמת מלאכה אפילו ממלאכה דהתירא והתניא [א]אור של חיה ושל חולה מברכין עליו אר"נ בר יצחק מאי שבת [ב]ששבת מחמת מלאכת עבירה תנ"ה עששית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו [ג]למ"ש מברכין עליה: ת"ר [ד]נכרי שהדליק מישראל וישראל שהדליק מנכרי מברכין עליו נכרי מנכרי אין מברכין עליו מ"ש נכרי מנכרי דלא משום דלא שבת א"ה ישראל מנכרי נמי הא לא שבת וכי תימא הך איסורא אזל ליה והא אחרינא הוא ובידא דישראל קא מתילדא אלא הא [ה]דתניא [ו]המוציא שלהבת לר"ה חייב אמאי חייב מה שעקר לא הניח ומה שהניח לא עקר אלא לעולם דאיסורא נמי איתיה וכי קא מברך אתוספתא דהתירא קא מברך אי הכי נכרי מנכרי נמי אין ה"נ גזרה משום נכרי ראשון ועמוד ראשון: ת"ר [ז]היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם רוב נכרים אינו מברך אם רוב ישראל מברך הא גופא קשיא אמרת אם רוב נכרים אינו מברך הא מחצה על מחצה אינו מברך והדר תני אם רוב ישראל מברך הא מחצה על מחצה אינו מברך בדין הוא [ח]דאפי' [ט]מחצה על מחצה נמי מברך ואיידי [י](דתנ') רישא רוב נכרים תנא סיפא רוב ישראל: ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה תינוק ואבוקה בידו בודק אחריו אם ישראל הוא מברך אם נכרי הוא אינו מברך מאי איריא תינוק אפי' גדול נמי אמר רב יהודה אמר רב הכא בסמוך לשקיעת החמה עסקי' גדול מוכחא מילתא דודאי נכרי הוא תינוק אימר ישראל הוא אקרי ונקיט: ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם עבה כפי הכבשן מברכין עליו ואם לאו אינו מברך עליו תני חדא אור של כבשן מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא [יא]הא בתחלה הא לבסוף תני חדא אור של תנור ושל כירים מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא הא בתחלה הא לבסוף תני חדא אור של בית הכנסת ושל בית המדרש מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו ל"ק [יב]הא דאיכא אדם חשוב הא דליכא אדם חשוב ואי בעית אימא הא והא דאיכא [יג] אדם חשוב ולא קשיא [יד]הא דאיכא חזנא הא דליכא חזנא ואב"א הא והא דאיכא חזנא ולא קשיא [טו]הא דאיכא סהרא והא דליכא סהרא: ת"ר [טז]היו יושבין בבית המדרש והביאו אור לפניהם בש"א כל אחד ואחד מברך לעצמו [יז]ובה"א אחד מברך לכולן משום שנאמר [יח]ברוב עם הדרת מלך בשלמא ב"ה מפרשי טעמא אלא בית שמאי מאי טעמא קסברי מפני בטול בית המדרש [יט]תניא נמי הכי של בית רבן גמליאל [כ]לא היו אומרים מרפא בבית המדרש מפני בטול בית המדרש: אין מברכין לא על הנר ולא על הבשמים של מתים: מ"ט נר לכבוד הוא דעבידא בשמים לעבורי ריחא הוא דעבידי אמר רב יהודה אמר רב [כא]כל שמוציאין לפניו ביום ובלילה אין מברכין עליו וכל שאין מוציאין לפניו אלא בלילה מברכין עליו אמר רב הונא [כב]בשמים של בית הכסא ושמן העשוי להעביר את הזוהמא אין מברכין עליו למימרא דכל היכא דלאו לריחא עבידא לא מברכין עלויה מיתיבי [כג]הנכנס לחנותו של בשם והריח ריח אפילו ישב שם כל היום כלו אינו מברך אלא פעם אחד נכנס ויצא נכנס ויצא מברך על כל פעם ופעם והא הכא דלאו לריחא הוא דעבידא וקמברך אין לריחא נמי הוא דעבידא כי היכי דינרחו אינשי וניתו ונזבון מיניה תנו רבנן [כד]היה מהלך חוץ לכרך והריח ריח אם רוב עובדי כוכבים אינו מברך אם רוב ישראל מברך רבי יוסי אומר אפי' רוב ישראל נמי אינו מברך מפני שבנות ישראל מקטרות לכשפים אמו כולהו לכשפים מקטרן ה"ל מיעוטא לכשפים ומיעוטא נמי לגמר את הכלים אשתכח רובא דלאו לריחא עביד וכל רובא דלאו לריחא עביד לא מברך אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן המהלך בערבי שבתות בטבריא ובמוצאי שבתות בצפורי והריח ריח [כה]אינו מברך מפני שחזקתו אינו עשוי אלא לגמר בו את הכלים תנו רבנן היה מהלך בשוק של עכו"ם נתרצה להריח הרי זה חוטא: ואין

וכי תימא הך איסורא אזל ליה. ה"מ לאקשויי מי הכי נכרי מנכרי נמי אלא עדיפא מייניה פריך דה"מ לשנויי כדמשני בסמוך: **גזירה** משום נכרי ראשון ונכרי ראשון משום עמוד ראשון וכו'. דלא גזרה היא דגזרו מכמים כל אם נכרי שניך הנכרי דאי לא הא לא קיימא הא אכל נכרי שהדליק מישראל וישראל מנכרי מנכרין עליו והכי קיימא לן:

הא דאיכא אדם חשוב. אם כן משום כבודו של חשוב ולא לאורה כך פרש"י וי"מ פירש מיפכא באדם חשוב לאורה ובדליכא אדם חשוב עשוי לכבוד בית הכנסת: **אין** מברכין עליו. פירש"י מיהו מברכין עליו כדרך שברא שמן ערב והא דאמר לעיל בכילד מברכין (ד' מג.) האי משמא כגיסא מברכין עליו בורא עני בשמים היינו בנא להריח ולא מיירי בתוך הסעודה: נאמילה

אי נימא לא שבת מחמת מלאכה אפילו ממלאכה דהתירא והתניא [א]אור של חיה ושל חולה מברכין עליו אר"נ בר יצחק מאי שבת [ב]ששבת מחמת מלאכת עבירה תנ"ה עששית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו [ג]למ"ש מברכין עליה: ת"ר [ד]נכרי שהדליק מישראל וישראל שהדליק מנכרי מברכין עליו נכרי מנכרי אין מברכין עליו מ"ש נכרי מנכרי דלא משום דלא שבת א"ה ישראל מנכרי נמי הא לא שבת וכי תימא הך איסורא אזל ליה והא אחרינא הוא ובידא דישראל קא מתילדא אלא הא [ה]דתניא [ו]המוציא שלהבת לר"ה חייב אמאי חייב מה שעקר לא הניח ומה שהניח לא עקר אלא לעולם דאיסורא נמי איתיה וכי קא מברך אתוספתא דהתירא קא מברך אי הכי נכרי מנכרי נמי אין ה"נ גזרה משום נכרי ראשון ועמוד ראשון: ת"ר [ז]היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם רוב נכרים אינו מברך אם רוב ישראל מברך הא גופא קשיא אמרת אם רוב נכרים אינו מברך הא מחצה על מחצה אינו מברך והדר תני אם רוב ישראל מברך הא מחצה על מחצה אינו מברך בדין הוא [ח]דאפי' [ט]מחצה על מחצה נמי מברך ואיידי [י](דתנ') רישא רוב נכרים תנא סיפא רוב ישראל: ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה תינוק ואבוקה בידו בודק אחריו אם ישראל הוא מברך אם נכרי הוא אינו מברך מאי איריא תינוק אפי' גדול נמי אמר רב יהודה אמר רב הכא בסמוך לשקיעת החמה עסקי' גדול מוכחא מילתא דודאי נכרי הוא תינוק אימר ישראל הוא אקרי ונקיט: ת"ר היה מהלך חוץ לכרך וראה אור אם עבה כפי הכבשן מברכין עליו ואם לאו אינו מברך עליו תני חדא אור של כבשן מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא [יא]הא בתחלה הא לבסוף תני חדא אור של תנור ושל כירים מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו לא קשיא הא בתחלה הא לבסוף תני חדא אור של בית הכנסת ושל בית המדרש מברכין עליו ותניא אידך אין מברכין עליו ל"ק [יב]הא דאיכא אדם חשוב הא דליכא אדם חשוב ואי בעית אימא הא והא דאיכא [יג] אדם חשוב ולא קשיא [יד]הא דאיכא חזנא הא דליכא חזנא ואב"א הא והא דאיכא חזנא ולא קשיא [טו]הא דאיכא סהרא והא דליכא סהרא: ת"ר [טז]היו יושבין בבית המדרש והביאו אור לפניהם בש"א כל אחד ואחד מברך לעצמו [יז]ובה"א אחד מברך לכולן משום שנאמר [יח]ברוב עם הדרת מלך בשלמא ב"ה מפרשי טעמא אלא בית שמאי מאי טעמא קסברי מפני בטול בית המדרש [יט]תניא נמי הכי של בית רבן גמליאל [כ]לא היו אומרים מרפא בבית המדרש מפני בטול בית המדרש: אין מברכין לא על הנר ולא על הבשמים של מתים: מ"ט נר לכבוד הוא דעבידא בשמים לעבורי ריחא הוא דעבידי אמר רב יהודה אמר רב [כא]כל שמוציאין לפניו ביום ובלילה אין מברכין עליו וכל שאין מוציאין לפניו אלא בלילה מברכין עליו אמר רב הונא [כב]בשמים של בית הכסא ושמן העשוי להעביר את הזוהמא אין מברכין עליו למימרא דכל היכא דלאו לריחא עבידא לא מברכין עלויה מיתיבי [כג]הנכנס לחנותו של בשם והריח ריח אפילו ישב שם כל היום כלו אינו מברך אלא פעם אחד נכנס ויצא נכנס ויצא מברך על כל פעם ופעם והא הכא דלאו לריחא הוא דעבידא וקמברך אין לריחא נמי הוא דעבידא כי היכי דינרחו אינשי וניתו ונזבון מיניה תנו רבנן [כד]היה מהלך חוץ לכרך והריח ריח אם רוב עובדי כוכבים אינו מברך אם רוב ישראל מברך רבי יוסי אומר אפי' רוב ישראל נמי אינו מברך מפני שבנות ישראל מקטרות לכשפים אמו כולהו לכשפים מקטרן ה"ל מיעוטא לכשפים ומיעוטא נמי לגמר את הכלים אשתכח רובא דלאו לריחא עביד וכל רובא דלאו לריחא עביד לא מברך אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן המהלך בערבי שבתות בטבריא ובמוצאי שבתות בצפורי והריח ריח [כה]אינו מברך מפני שחזקתו אינו עשוי אלא לגמר בו את הכלים תנו רבנן היה מהלך בשוק של עכו"ם נתרצה להריח הרי זה חוטא: ואין

ומן הטעמי לבעבור אם חוזמת. שמניחים בתוך הסעודה לתוך ידיה מזוהמות והוא מבושם בבשמים: **אין מברכין עליו.** בורא עני בשמים אלא בורא שמן ערב מברכין אם שמן של אפרסמון הוא. והא דאמר בכילד מברכין (לעיל דף מג.) האי משמא כגיסא מברכין עליו בע"ב לא בנא בתוך הסעודה קאמר אלא בנא להריח: **לגמר אם הכלים.** לנסס בעשנו את הבגדים: **בטבריא.** היו רגילים לגמר ערבי שבתות ובצפורי במו"ש: לא

מסורת הש"ס

[א] גי' הערוך למ"ש מכבה ומדליקה פי' בערך עששית וכרב אלפס כך פי' מ"ש עששית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו מכיון דמנהגה אור להבדלה ועי' ברא"ש, [ב] מיה לט. תוספתא דשבת פ"י הי"ג, [ג] (תענית), [ד] (תוספתא פ"ה הל"ג פ"ש), [ה] (תוספתא (פפ"ה) (רפ"ח) דשבת ופ"ש דשבת ותברלה פלאה), [ו] תוספתא פ"ה הל"ג, [ז] דף לט.).

תורה אור השלם

[ז]. בְּרֹב עַם הֲדַרַת מֶלֶךְ וּבְהֵעָדֵר לְאֹם מְחֹתַת רָזוֹן:
משלי יד כח

גליון הש"ם

גמ' מחצה על מחצה נמי מברך. פי' פר"ח ור"ל פי' קר"ד עקי"ו: **תש"י** ר"ה **פרשא** בר' שרשלים לומר בר'. והוא כפרקך דר"ל פרק נ"ב מיום שנברלו שמים וארץ לא היה מדם מולה אלא אם היה כדרך לו כשון והיה עוטה ונשמתו יולא מנחירו עד שבא ישקב אביו ובקש הקולמים אל עקה נפשי ממני עד שלמה לא כמי ונגחתי ונעתר לו לפיכך חייב אדם לומר נעמיאמו חיים שנתפך המות הזה לאור שנאמר עמיאמתי מהל אור:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הא דליכא אדם חשוב וחכ"ל הא ודאי דליכא. נ"כ גירסת ר"ח דליכא:

לעזי רש"י

לנטירנ"א. פנס.

עין משפט נר מצוה

מז א ב מי' מכ"ט מהל' שבת הל' מ טוש"ע סי' תלח סעיף ה:
מז ג מי' שם הל' מ טוש"ע שם סעי' ו:
יז ד (מי' פ"ח מהל' שבת הלכה ה סמג עשין מט):
יח ה מי' מכ"ט מהל' שבת הלכה מ סמג עשין (מז) טוש"ע סי' תרח סעיף ז ופר"):
תלח סעיף ז:
ו (טוש"ע סי' תלח סעיף ז):
יט ז מי' שם סמג עשין (מח) טוש"ע סי' תרח סי' תלח סעיף י:
כ ח ט מי' שם טוש"ע שם סעיף יא:
כא ב טוש"ע שם סעיף יד:
כב ל מי' פ"ד מהל' ת"ת הל' ט טוש"ע יו"ד סי' רמו סעיף ח:
כג מ טור (טוש"ע) סי' תלח (סעיף יב):
כד נ מי' פ"ט מהל' נערות הלכה מ סמג עשין מ (וסמג) טוש"ע סי' רח סעיף ג ופר' תלח סעיף ב:
כה ס מי' שם הלכה ה סמג עשין מ טוש"ע סי' רח סעיף ח:
ע (מי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף ז):
כו פ מי' שם הל' מ טוש"ע שם סעיף ג:

רבינו חננאל

אסיקנא אור שלא שבת אין מברכין עליו. אבל אור שנשבת מע(בודה כגון אור שלחייה ואור (של חולה) אף על פי (שהיה דו)לק כל היום מברכין על(יו מפני) ששבת ממל(אכת עבי)רה. וכן עשנשית ש(נהיתה דולקת כל השבת, במוצאי השבת מברכין עליה. ישראל שהדליק מנוי מברכין עליו אי אישטר דלא מוסיף, וכי קא מברך אהת(ירא) קא מברך. אבל נוי שהדל(יק מנוי) אף (על פי דאיטיף לא (מברכין עליו). (היה מהלך וראה) אור (דולק). אם רוב ישראל מברך. אם רוב גוים אינו מברך. מחצה על מחצה מברך. לא פליגי דאית קראי דבורא דברא משמע. (אין מברכין ...) לעבודה זרה מכלל [...] במסיבה מברכין והאיתנא רן...)תם לאו מסיבתם לעבודה זרה אינון מברכין. אין מברכין על הנר שלגוים משום דלא שבת. אסיקנא אור שלא שבת אין מברכין עליו. אבל אור ש(שבת מע)בודה כגון אור שלחייה ואור (של חולה) אף על פי (שהיה דו)לק כל היום מברכין על(יו מפני) ששבת ממל(אכת עבי)רה. וכן עשנשית ש(נהיתה דולקת כל השבת, במוצאי השבת מברכין עליה. ראה תינוק סמך לשקיעת החמה ואבוקה בידו, בודק אחריו שמא בר ישראל הוא ואיקרי נקט, ואילא אסיר. אור של כבשן ושל תנור ושל כירה, תני חדא מברכין עליו ותניא אידך אין) מברכין. לא (קשיא כאן) בתחילה כאן (בסוף). פי' בתחלת (הדליקה) דעדיין לא (אחז הא)ור ברוב הצעים וקוטרא הוא דסליק ולא צאיל נהורא אין מברכין אלא בסוף שכבר הדליקו והעלו שלהבת מברכין. אור של כנסת ושל בית המדרש תני חדא מברכין ותניא אידך אין מברכין. אתיון לפרושי הא דאיכא חזנא הא דליכא חזנא יש מין שאומר אי איכא (חזנא דאכיל בבית הכנסת לנהורא עביר ומברך עליו, ואי ליכא חזנא, לכבוד בית הכנסת עשוי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com